

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Co[n]tra exerce[n]tes [contra]ctus hantgelt Et remissio ad statutu[m]
d[omi]ni Sifridi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

malgamus. Insuper religiosos viros priores, guardianos, platos et superiores fratrum quorumlibet ordinum medicamentum predictorum requirimus sub penis infrascriptis quatenus omnes et singulos suos subditos moueant efficaciter et inducant, ac sub interminatione maledictionis eterne eisdem inhibeat, ne in sermonibus suis ecclesiarum platis detrahant aut retrahant laicos ab ecclesiarum suarum frequentia vel accessu seu indulgentias pronuntiant in discretas et confectibus testamentorum interestant, aut in suis confessionibus et restitutionibus dictorum male ablatorum ecclesiarum et videlicet fabricarum debitis non retrahant testatores aut ipsos etiam profiteres, nec legata vel debita aut male acquisita ablata incerta, sibi aut alijs sui ordinis fratribus vel conventibus in dicitate fabricarum aut aliorum iudicium fieri seu erogari procurant eos qui premissa vel aliquid de premissis attentare presumpserint, penis illis que secundum eorum regulam vel statuta pro gravibus culpis eis commiserunt imponi subiaceant et a iure subiecti denuncientur super quibus absque manifesta neccitate cum eis non audeant dispensare. Et si priores guardiani et plati ordinum predictorum de his que occasione premissorum excessuum ad eos quoquo modo prouenerint dicitate fabricarum ecclesiarum aut personis ecclesiasticis damnificationis seu lesis satisfactionem plenariam non exhibuerint infra mensem postquam per vos super hoc fuerit requisiti suspensum suarum iudicium per tales a iure promulgatas usque ad satisfactionem debitam eorum deo declaramus et denunciamus incurrisse, et vos etiam ipsos sic suspensos in vniuersis ecclesijs publice nunciatis et nihilominus vniuersis et singulis vniuersis prochanis vniuersisque sexus hominum diebus dominicis et festiuis latius exponatis et ipsis vice et auctoritate nostra publice inhibendo interdicitis, quibus et nos presentibus interdiciamus, ne ipsi de cetero vel eorum aliqui dicitate confessionibus religiosi vel questoribus alijs hominum pecuniarum rerum et bonorum subtractorum inuen-

torum aut alias illicite acquisitionis sumas que vage dicunt restitutiones in confessionibus vel extra subtiliter extorquentibus aliquo modo dent tradant vel assignent in iudicium fabricarum supradictarum, nec votorum commutationes ab ipsis recipiant vel pro votorum commutatione ipsis aliquid dent tradant vel assignent, vel alijs ad tradendum dandum vel assignandum eis aliquid pro hominum vagis restitutionibus aut votorum commutatione prestet consilium auxilium vel fauorem et ne ad eorum questum publicum aliquis ipsis elemosinas offerat vel assignent, nec a religiosi confessionibus terminarijs, et alijs predictis nisi a penitentiarijs prelatibus a nobis in episcopibus casibus absoluedi et dispensandi duntaxat habentibus absolutio nem et dispensationem recipiant nisi prius ostensa vobis et vniuersis curiis desuper literis nostro sigillo sigillatis a nobis obtentis et per vniuersas ecclesias et capellas publicatis. Alioquin omnes et singulos vniuersique sexus viros et cuiuslibet vniuersi prochanos inhibitioni et interdico nostro hominum non parentes, sed contrarium facientes, quos et nos canonica monitione premissa, id est dicitate quorum ipsis et curiis eorum tres per primo tres per secundo et reliquos tres per tertio et per quatuor termino assignamus in his scriptis in nomine domini excoicamus, et quorum inobedientiam nota scueritis excoicatos notatim publice nunciatis Datum anno domini M. ccc. lvi. in crastino die iuce Inuocauit.

Contra exercetes contractus hantgelt.

In synodali congregatione sancta vniuersa clericis. Incipiendo mandamus vt publice et in confessionibus denunciaretur per quos dicunt hantgelt, fore usurarios et non posse exerceri sine piculo salutis eterne et illos qui non formidant manifeste exercere, et tales per quos manifeste exercetes usurarios fore, nec admittant tales ad altaris communionem, nec recipiant sepulturam christianam, nec eorum oblationes recipiant, et si quis accipit aut christiane sepulture tras

dit et que accepit reddere cōpellatur donec ad nrm arbitriū satisfecerit ab officij sui executōe maneat suspēsus. Itē p̄cipim⁹ decretalē Gregorianā que incipit. quāq̄ usurarijs. quā Sifrid⁹ in se lat in ē statuta sua sub rubrica de usurarijs manifestis cōtra exercētes p̄tus predictos. publice et diligent̄ obseruari et seruādā intinuari. Datū. ꝛ.

Incipiūt capitula

statutorū dñi frederici archiepi Coloni.

De vestib⁹ clericorū bñficiatorū.

De cōsura et corona clericorum bñficiatorū Et ne barbas deferat

Ne religiosi dimittāt habitū.

De cōfessionib⁹ eorū. ne vagēt extra sua monasteria.

Et timenta.

Cōtra montales portātes secularia vestimenta.

De presbyteris concubinarijs et fornicarijs iporum.

Et capto aliquo clerico statim cesset a vitijs.

Contra usurarios et exercētes cōtra dñi qui dicatur banegelt.

Ne aliquis sacerdos inebrietur vel calceos rostratos deferat.

De matrimonium contrahere volentes debito modo proclamentur.

De cautionibus recipiendis in mortis articulo ab absoluendis.

De moniti ab officiali Coloni nisi infra t̄m̄nū monitiōis satisfecerit sint excoicati.

Cōtra inieutores manū in clericos vel m̄ras vel alias damna ecclesijs aut ecclesiarum psonis in quib⁹ beneficiati sunt inferentes.

Et seruitores ecclesiasticorū possint de ferre vestes clericis p̄hibitas.

De quib⁹ tenet sc̄l in āno p̄fici et sacm̄ eucharistie accipe a p̄rio sacerdote.

Ne cl̄ici vxorati et bigami in sp̄ualib⁹ iudicent.

De fructibus bñficiorum et cā p̄mutatiōis ā alias vacātium

Cōtra illos qui in cōsistorio dñi archi-

epi forefecerint contra officiales aduocatos vel procuratores.

De oēs habeāt copiam statutorū Coloni. De curati infra menses resideāt in beneficijs suis curatis.

Et oēs p̄lati curati vel pastores resideant p̄sonaliter in suis beneficijs curatis

Et fruct⁹ bñficiorū vacātū spectant ad fabricā ecclesiarū ex cōsuetudine aut p̄cunia p̄ statutis soluta in cōuocōis n̄ diuidat.

Et ne census annui aut v̄susturuales reddūt v̄cādā sine auctōre epi.

De impedimentib⁹ iurisdicōis ecclesiasticarū. de violatoribus emunitatū. et de excoicatis p̄ānū et āph⁹ nō iunulādis.

Cōtra usurarios lubardos et banegelt capientes.

Quirato cuiusdē dñi Frederici habens multa capita.

De interessentiā dñorū clericorū bñficiatorū de honore canonicis et tractatibus capitularibus.

Uult epi exequi lras applicas in forma pauperū ad ipm̄ directas.

Redere dei gra sc̄l Coloni ecclesie archieps fieri ipem p̄tra hā archicācellari⁹. v̄m̄m̄ et in

gullis tā secularib⁹ q̄ reglarib⁹ ecclesiarū et mōsteriorū abbatib⁹ p̄p̄rijs p̄lati p̄oib⁹ decanis collegiib⁹ cōnētib⁹ plebanis corūq̄ vices gerētib⁹ ceterisq̄ bñficiarijs clericis et religiosis cuiuscūq̄ stat⁹ cōditōis aut ordi⁹ existāt n̄r̄z ciuitatis et dioec̄s Coloni. nobis lubent̄. salutē in dño se p̄ternā.

Et si de cūctorū p̄ssim̄ et generalit̄ nob̄ subditorū sub q̄m̄ v̄n̄i versali cura et custodia sum⁹ p̄stituti de lib̄tis negligētis et excessib⁹ v̄lemus ab intimo. de p̄latoy tñ seculariū et regulariū clericorū et p̄sonarū ecclesiasticarū v̄triusq̄ seruis defectib⁹ tāto r̄m̄m̄ v̄lem⁹ acerbius et p̄fundi⁹ p̄turbamur q̄nto sentim⁹ gr̄m̄ora eisde aīay p̄cula p̄uenire et sp̄alit̄ p̄sois mōsticis i q̄b⁹ sacre religiōis abicēda devotio multas actib⁹ illicitis aditū p̄b̄s periculorū inuenit. Et p̄t̄ nōnullas sacroy cano-